

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompá Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetési, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi elő-
járóságoknak egész évre . . . . . 8 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetését és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A mezőgazdák s a hadikölcsön.

Az a szózat, melyet Ghillányi Imre földművelési miniszter az új hadikölcsön alkalmából a gazdatársadalomhoz intézett, rátereli a figyelmet az országnak erre a legszélesebb és nagy értelműnél fogva legjelentősebb rétegére. A ministeri serkentésre önkéntelenül tolt elénk az a kérdés, hogy a nemzetnek tulajdonképen való gerince: a gazdatársadalom hogyan is állta meg helyét ebben a mindenkit megpróbáló háborus időben?

A mérleg egyik főtétele kétségtelenül a fronton teljesített szolgálat. Hát e tétel háborus eseményeinek összegezéséből csak fény és dicsőség sugárzik gazdáinkra. A kérges tenyerek, a hazai rög tördelésében megedzett izom egyszerűen csudákat szültek. A magyar paraszt szótlan önfeláldozásáról legendák beszélnek, melyek végig szárnyaltak a világon és áhitatos tiszteletet szereztek a magyar népnek. Ez a tétel tehát a magyar mezőgazdák örök dicsőségével záródik le.

Láttuk azt is, hogy a front mögött, itthon hasonló önmegtartóztatással állták a háboru minden sanyaru megpróbáltatását. Hogy a megcsappant munkaerőt hogyan pótolták, egymás testvéri felsegítésével. Azt is, hogy a keservesen összekuporgatott fillérek az első hívó szótól kezdve miként halmozódtak fel a hadikölcsönök aláírási helyein s adták meg a három első hadikölcsönnek a félreismerhetetlen demokratikus jellegét.

A magyar mezőgazdáknak a kis emberekből összeverődő óriási tömegére háborus teljesítményeért tehát csak hálás meghatottsággal gondolhatunk. És nyugodtak lehetünk arról, hogy a ministeri szózat innét ezuttal is meleg viszhangot és teljes eredményt fog kiváltani.

De nem hinnők, hogy másképp legyen ez a gazdatársadalom felsőbb rétegeiben, a közép- és nagybirtokos osztályokban sem, akikre Ghillányi szózata különösen nagy sullyal apellál. Ezek nagy része történelmi nevet visel s valamennyi arról híres, hogy a nemzeti élet döntő fordulataiban mindig a hazafias törekvések életető eleme volt. Akik eddig példát adtak a milliónak, ezeket példájukkal a hazafias érzület ma megnyilvánuló tökéletességére nevelték, azokról méltatlanság még csak a föltevés is, hogy most ők

kullognának utána a milliónak, s nem ezekkel a legnemesebb versenyre kelten teljesítenék a mai itéletidő hazafias kötelességeit.

A pénz keletkezése, a hadikölcsön és hadiköltség.

Az ősi korszakban a pénzt nem ismerték s ha valaki felesleges javait értékesíteni akarta, kénytelen volt azt másnak csere útján átadni. Ilyenformán sok nehézséget okozott a felesleges javak értékesítése vagy a szükséges dolgok beszerzése.

Csere értékül a legkülönbözőbb dolgok szolgáltak, így: csigahéjak, kagylók, később állatok, nyers termények és iparilag kevésbé feldolgozott állati és növényi termékek. — A középkor elején az asszonyok is „csere személyül” szolgáltak, mert még a műveltség legalacsonyabb fokán élt az ember s nem becsülte meg kellő kép az asszonyt és értékmérőül használta fel.

A műveltség lassu haladásával megismertek a bányászattal és a ritkább fémeket használták — por alakban — értékmérőül. Később összeolvasztották, ellapították és különféle nagyságban és formában hozták forgalomba, illetve szereztek be szükséges javait az ezen könnyebben kezelhető csere-eszközzel.

Később meggyőződtek, hogy ez sem felel meg a tökéletes és igazságos értékmérőnek és ezért bizonyos egyenlő nagyságu és vastagságu darabokra vagdalták az összeolvasztott fémeket: mint vas, ón, ólom, réz, nikkel. — Minthogy azonban ezen fémek később igen nagy mennyiségben állottak rendelkezésre, csaknem elvesztették teljes értéküket.

Ekkor fedezték fel az ezüst és arany fémeket, amelyek színüket, fényüket nem változtatják és ritkaságuknál fogva igen alkalmas értékmérőül szolgáltak.

Évszázadok multával az egyes országok uralkodói vagy az egyes országrészek fejedelméi, főurai, saját arcképükkel és czimerükkel ellátott ilyen megfelelőbb értékmérőket csináltattak, melyek készítését később az állam vállalta magára, hogy így minden lakosa egyforma finomságu, hiteles fém-darabhoz jusson. Így jött létre a *pénz*!

Minthogy azonban az egyes országok népei egymással is folytattak csereüzleteket, különösen a tengeremléki népek, kifejlődött a *kereskedelem*, mely már a régi egyiptomi népeknél igen magas fokát érte el. Az egyes földrészek felfedezésével igen sok nemes fémeket szereztek az egyes országok s így a pénz sokat veszített értékéből.

Később a nemes fémekből készítették az ékszereket, királyi edényeket és különféle tárgyakat, amelyek az egyes országok nemes fémét nagy mértékben igénybe vették. A különféle országok pénzemeit a világkereskedelemben nem tudták kellőképen forgalomba hozni s ezért szükségesnek bizonyult olyan üzlet, amely ezen pénzeket alkalmaslag becsérélte, beváltotta; így keletkezett a *bank*.

A népek vagyonosodása, a pénzfeleslegék szaporodása megteremtette a *takarékpénztárakat*. Akinek feleslege volt, itt helyezte el haszonra. Ezen pénzekből az egyes emberek szükség esetén kölcsön kértek és a kölcsön vett összegről kötelezet, adós levelet, kötelezvényt állítottak ki és hasznot, kamatot fizettek érte. Így keletkezett a *hitel és adóssági kötevény*.

Mint ahogy egyes személyeknek szüksége van hitelre, így az országoknak is, amely lakosai összességének képezi a tartozását.

Ha tehát az állam vesz kölcsönt, ezért minden polgára tartozik, adósa a hitelezőnek.

Hitelező az, aki az adósnak akár írásbeli, akár szóbeli kötelezettségre kölcsönt ad. Adós az, aki kölcsönt vesz.

Ha az állam vesz kölcsönt, akkor az állam az adós. A kölcsönt különféle célokra szokták felvenni. Lehet az olyan, amely befektetésre kell, lehet olyan, amely bizonyos *rendkívüli esetben szükséges*.

Ilyen rendkívüli kölcsön az egyes ember életében a könnyelmű pazarlás, költsékezés, haláleset, szerencsétlenség, egészség helyreállítás vagy *létfenntartásra kell!*

Ugyancsak ilyen okokból van szüksége az államnak is kölcsönre, kivéve a könnyelmű pazarlás és költsékezésre szánt kölcsönt. Az állam gazdálkodását ugyanis nem egy ember végzi, hanem a felelős minisztérium és az országgyűlés, amelynek tagjait az állam polgárai választják.

Ha tehát az állam kölcsönt vesz, azért feltétlenül meg is fizet, mert azzal mindannyian tartozunk és így az állam polgárainak összessége biztosítja azt.

Ezer éves szép magyar hazánkat: szülőföldünket, táplálónkat és *létfentartónkat* a gonosz ellenség álnok módon megtámadta!

Az illetékes tényezők a harc képes férfainkat csatasorba szölitették. Ezek immár 2 év óta minden oldalon dicsőségesen védik országunkat, annak minden népét, az ellenséget megverve, a saját országában messze kergeti.

Minthogy pedig a háboru viseléséhez pénz, még pedig *sok pénz kell*, az állam csak úgy tud eleget tenni az értünk vérüket ontó hősök szükségleteinek, milyenek: az élelem, ruházat, fegyver, egészség és itthonmaradt családtagok tisztességes ellátása, ha kölcsönt vesz. Tekintve azt, hogy az ellenséggel minden oldalról körül vagyunk véve és így más országokban nem tudunk kölcsönt szerezni, az állam kénytelen saját polgáraitól kölcsönt venni, s minthogy hadicélokra szükséges, így előáll a *hadikölcsön!* Ez alkalommal már negyedszer.

A hazafiúi készségnek szinte lelkesedésig menő erővel gyűlnek a milliók a negyedik magyar hadikölcsönre.

A negyedik magyar hadikölcsön — az alantianok kívül — talán felesleges ismételt hangsúlyozni annak célját és nagy horderejét. A hadikölcsönök sikere felér a harctereken vívott fényes győzelmekkel, mert a háboru folytatásához és befejezéséhez szükséges fontos eszköz a *pénz*, ezzel teremődik meg.

Mindenki önmagáért teszi, ha a hadikölcsön

Világháború.

jegyzéseivel az állam segítségére siet, mert a hazafiságnak legszebb, legtelemelőbb ténye a harcsteren kívül az ország védelme — *pénzzel*.

Áldozatra, avagy jótékony adományra itt gondolni sem szabad, mert a hadikölcsön az egyes kölcsönadóktól nem kegy, hanem *hazafias kötelesség* és emellett jó befektetés, biztos üzlet.

Mi a *hadikölcsön-üzlet*, a harcsteren küzdő véreink kötelességteljesítéséhez, mikor *Magyarország jövőjéről van szó?*

Ezért tehát képességéhez mérten mindenki járuljon a hadikölcsön sikeréhez!

A hadikölcsön felvételének három célja van:

1. minél magasabb százalékat fedezze az állam a hadiköltségeknek;

2. megakadályozza a bankjegyeknek a közönség körében való nagy forgalmát és

3. a tudatlanságból vagy más okból elrejtett, eldugdosott pénzek előkerüljenek és a tulajdonosának hasznára legyenek.

Az 1-ső pont alatt említett cél a következő eredménnyel járt:

Az osztrák—magyar monarchia eddig körülbelül 20 milliárd koronát költött a háborúra, viszont hadikölcsönrel több mint 13 milliárd koronát szerzett be. Az első három hadikölcsönrel tehát 65%-át fedezte a felmerült hadiköltségeknek. — Minthogy a napi hadiköltség kezdetben mintegy 30—40, most 50 millió koronára tehető, ennél fogva a 2 éves háború 30—35 milliárdjába kerül Magyarországnak és Ausztriának.

Ha feltételezzük, hogy a hadiköltségek összegei a kvóta arányában jutnak a két államra. Magyarországra a IV. hadikölcsön lezárásáig 35 milliárd jut fedezetlenül.

A IV. hadikölcsön eredménye, ha az előző 3 hadikölcsön sikerének megfelel és a háború rövidesen befejeződik, nem marad nagy százalék arány fedezetlenül s így annak kiegyenlítése biztosítva lesz.

Nincs tehát senkinek semmitől félni, adjon mindenki minél többet az államnak kölcsön, mert ez által az állam képes lesz előteremteni a szükséges dolgokat, katonáink minden szükséglete ki lesz elégítve, itthonmaradt családtagjaik nem fognak nélkülözést szenvedni s így nyugodtabban, bátrabban fogják az ellenségtől a végső győzelmet kicsikarni.

Nem lehet senkinek célja saját maga megkárosítása. Aki pedig pénzt eldugdossa, kamatozatlanul hagyja, önmaga, embertársa és a magyar állam ellen vét.

A hadikölcsön fedezete elsőrendű kötelevény, államadóssági kötvény, mindannyiunk jóállásával s kamatjövendelmét pedig a magasabb közvetett adók, továbbá a behozandó gyufaadó, gyufamonopólium, (állami egyedüli árusi ár), ásványolaj ára emelése, a légszesz és villamos világító szerek megadóztatása, pénzügyi vámok emelése, dohány monopólium jobb kihasználása, fényüzési tárgyak megadóztatása és az eddigi adók mérsékelt emelése; a háborús jövedelmek (hadsereg szállítók) indokolt megadóztatása és a hadiadó életbeléptetése fogják biztosítani.

Okosan cselekszik tehát, aki otthon heverő pénzt az 5 $\frac{1}{2}$ % os állami pénztárjegy-, vagy 6% os állami járadékkölcsönbe fekteti.

Hadikölcsönöket szükség esetén pénzzé lehet tenni, el lehet adni, el lehet zálogosítani, el lehet ajándékozni, mint a pénzt.

A hadikölcsön és a pénz között az a különbség, hogy a hadikölcsön a ládafiában is kamatozik, de a pénz nem!

A hadikölcsön-kötvényt ha megesszik is az egerek vagy ellopja is valaki, az állampénztár ad helyette másat (ha a darabjait beszolgáltatja, illetve megsemmisítetteti), ellenben a pénz ha elvesz, azt nem téríti meg senki!

Magyarország helyes gondolkozású népe az első három hadikölcsön kibocsájtásánál megértette és megismerte a hadikölcsön hazafias és hasznos rendeltetését és a negyedik hadikölcsönt már minden félelem nélkül, nagy előszeretettel vásárolja.

A magyar nép tanubizonyságát kívánja adni ez alkalommal is lángoló hazaszeretetének és érett nemzeti mivoltának.

Előre apró hadikölcsön jegyzések, milliókká tömörüljete!

Eljen a haza!!

Rócz Miklós,
a Rimaszombati Takarékpénztár
ezévezetős főkönyvelője.

A különböző harcsteren a mult héten beállott csöndbe a most lefolyt héten élénkséget hozott a verduni német offenzíva további kiújulása. A francziák már egy-két hét óta nagyon kemény ellentámadásokkal próbálkoztak az elveszett állásokat visszaszerezni úgy a Mort Homme magaslat körül, mint Douaumonttól és Vauxtól délre, valamint Thiaumontnál, de alig a legcsekélyebb siker koronázta óriási erőfeszítéseiket; talán egy előárkot tudtak visszavenni.

A németek vártak és készülődtek egy ideig, időközben meg is kezdték támadásaikat a híres 304-es magaslat ellen, a mely forgópontja a francziák fő védelmi vonalának. Ez ellen alapos tüzéségi harcokat kezdtek és úgy tönkretették a magaslat északi részein a franczia erősített állásokat, olyan nagy pusztítást vittek végbe a védő franczia csapatokban, hogy szükségessé vált azoknak átesoportosítása, a mely gyanus szó annyit jelent, hogy a francziák igen nagy veszteségeket szenvedtek. Francia jelentésekből előbb tudtuk, hogy a németek elfoglalták a 304-es magaslat északi oldalát, mint a németek jelentéseiből. A németek csak a mult kedden, május 9-kén jelentették a verduni offenzívának ezt az újabb megkezdését, miután a siker teljesen biztos volt. Jelentették egyúttal, hogy a francziák veszteségei olyan véresek voltak, hogy az elfoglalt állásokban csak 40 tisztet és 1280 főnyi légénységet tudtak sebesületlenül elfogni. Thiaumontnál is elfogtak 400 embert és 9 gépfegyvert.

Az új hódított terület Haucourt falutól keletre esik, maga a 304-es magaslat a falutól délkeletre van, de onnan egészen a Mort Hommeig húzódik az elfoglalt terület határa.

Igen valószínű, hogy itt további előhaladások lesznek, mert a 304-es magaslat teljes elvesztése meg fogja ingatni a francziák védelmi vonalát. Szerdán már jelentés történt újabb német előnyomulásról a Termite dombok oldalán: a francziákat ottani első vonalaikból is visszaszorították.

A francia vezérletben változás állott be: Petain tábornok, Verdun eddigi védője a francia centrum vezérévé lépett elő, tehát Verduntól Soissonsig parancsnokol, utóda Verdunban Nivelles tábornok lett.

Érdekes a németeknek az a kiderítése, hogy a francziák Verdun körül már 51 hadosztállal harcolnak, míg a németek körülbelül felényi emberi erőt állítottak szembe és felényi erővel sikerült nekik a folytonos, lassu előnyomulás az erősített pozíció-harcaiban, az állóharcz lassan megindult befelé Franciaországba. Ez kétségtelen bizonyítéka a németek tüzéségi és technikai felsőbbségének.

A nyugati harcztér többi részein kisebb epizódoktól eltekintve, nem történt nagyobb esemény.

Igen nagy csend uralkodott általában az orosz harcsteren is, a hol a jelentés szerint lényeges esemény nem történt, a helyzet változatlan. Dünaburg mellett egy orosz támadást visszavertek.

Az olasz harcztéren a multkori keményebb harcok többnyire a mi győzelmünkkel végződtek, most a görzi hídfőnél és San Martinónál volt ágyútűz. A Monte San Michele mellett az ellenség egy állását elfoglalták csapataink. Tirol déli részein is ágyuharcokat jelentenek. A derék Barzilai, az „elfoglalandó új olasz tartományok minisztere” azt hirdette, hogy csodás nagy haditény következik be, mert az olaszok az ellenséget offenzívára szorítják. Így test most már az olaszok híres előnyomulása: a mi benyomulásunkat várják; persze ha majd nekünk jól esik.

A Balkánon csend volt, a szerb csapatokat még mindig nem eresztik át a görögök, de az entente hajókon kezdi őket tengeren körülszállítani. Egy ilyen szállítóhajó már el is süllyedt az uton s a rajtaülők egy részét megmentették.

A török frontokról nem jött lényegesebb jelentés. — De most jutott tudomásra, hogy márcziusban Aden környékén nagyon megverték az angolokat.

Amerika és Németország ügye kezd békés utra terelődni s így a tengeralattjárók háborúja Németország ígéretei szerint szelidebb lefolyású lesz mostanában.

Ellenségeink gondolkozásában némi változás állott be. Legalább erre mutat Filipescu oroszbarát román agitátor beszédje, a ki Oroszország fővárosában járt nemrégiben s onnan azt a hírt hozta, hogy az entente államok harczi céljai igen szelidültek. Már nem akarják tönkretenni Németországot, sem minket felosztani, sőt Törökországnak is megkegyelmeznek. Most már csak azért harcolnak, hogy Belgiumnak és Szerbiának elégtelt szerezzenek, Elzász Lotharingiát visszafoglalják, tőlünk csak egy kicsivel többet akarnának az olaszoknak, mint a mit egy évvel ezelőtt oda akartunk adni, a törököktől az orosz csak szabad átjárást akarna a tengerszorosokon. Így — azt mondja Filipescu — akár ma békét köthetne Németország.

Milyen változás az ellenség nézetiben! Milyen szerénységre tanította őket a két éves háború sok kemény eseménye! De mi még egy fokkal több szerénységet várunk.

Gyűlések a vármegyeházán.

I. Rendkívüli közgyűlés.

E hó 9-én, kedden délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlés volt a vármegyeháza nagytermében, amelyen a törvényhatósági bizottság tagjai, a rossz vasuti összeköttetés folytán, kevés számban vettek részt.

A közgyűlésen Kubinyi Géza főispán elnököl, mellette Lukács Géza alispán foglalt helyet. A jegyzőkönyvet dr. Fernet Gyula várm. főjegyző vezette, rajta kívül dr. Söldös Béla másodfőjegyző és Gál István várm. aljegyző referálták az egyes tárgyakat.

A főispán napirend előtt a harcztéren tanúsított vitéz magatartásának elismerése mellett dr. Kubinyi László teledi járásbeli szolgabíró tb. főszolgabíróvá kinevezte.

Ezután a Coburg hercegi család gyászáról emlékezett meg kegyeletes szavakkal s jelentette a vármegye közönségének, hogy a vármegye részvétét tolmácsolta Coburg herceg előtt s erre választáviratot is kapott. (Legutóbbi lapunkban közöltük a táviratot).

Felolvasta a belügyminiszternek a negyedik hadikölcsön ügyében hozzáintézett levelét, mely a törvényhatóság újabb jegyzését kéri.

Lukács Géza alispán állott fel szólásra.

Bejelentette, hogy a rendes tavaszi közgyűlés mindaddig nem volt megtartható, mert a számvétség az óriási munka miatt nem tudta a vármegye számadásait elkészíteni. — A közgyűlés elhalasztására a belügyminisztertől engedélyt nyert. — A Coburg-család iránt érzett részvétnek jegyzőkönyvi megörökítését kéri. — A hadikölcsönre vonatkozólag felhatalmazást kér, hogy a vármegye anyagi erejéhez mérten legfeljebb 400000 korona értékben tehessen jegyzést. Kéri a vármegye közönségének hozzájárulását azon intézkedéséhez, hogy egyes községek lakosait a valódi himlő továbbterjedésének megakadályozása végett kötelezően beoltassa. — Azután a vetések kedvező állásáról referál s aggályait fejezi ki a betakarítás nehézségeit illetőleg. Kéri, hogy a törvényhatóság írjon fel a honvédelmi miniszter urhoz, hogy a 80 ik gyalogezred legénysége az aratás idejében legalább fél napra engedélyeztessék át az arató gazdáknak.

A közgyűlés az alispán indítványaihoz hozzájárul, a felhatalmazást megadja s a főispán indítványára a hadikölcsönjegyzést a Rimaszombati Takarékpénztár s a Gömörmezei Nép- és Iparbanknál eszközli.

Szent-Iványi Arpád indítványára a közgyűlés feliratilag kéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy a közlekedésügyi mizériákon segitendő, jobb vasuti összeköttetést adjon a vármegyének.

Ezután a napirend letárgyalására került a sor.

A Buttler János-féle Ludovika-Akadémiai két helyre az 1916. tanévtől kezdődően Gintner László és Szilágyi Sándor hozott javaslatba.

Ezután több szabályrendelet módosítást intézett el a közgyűlés, a Vakokat Gyámoltó Országos Egyesületnek 200 korona segélyt szavazott meg, Jásznagykunszólnokvármegye átiratához, mely a háborus nyereségek megadóztatását s Arad szab. kir. város megkereséséhez, mely az Ausztriával kötendő új gazdasági szerződésben érdekeink fokozottabb kielégítését kéri, hozzájárult a törvényhatóság.

A vármegyei tisztviselők napi- és fuvardíjának felemelését az állami tisztviselőkéhez hasonlóan elhatározta a közgyűlés s több számadási zárlatot hagyott jóvá.

A Szakall családnak a „losonci“ előnevet adományozó királyi kézirat és dr. Fuchs Izsó orvostudori oklevele kihirdettetett.

Dr. Fáy István vármegyei aljegyző és Söldos Bertalan szolgabíró a IX. fizetési osztályba lettek előléptetve.

Csizfűrdő tavalyi gyógy- és zenedíj elszámolását nem hagyta jóvá a közgyűlés, Kolbay Sándor kir. törvényszéki elnök és Cseh István táblabíró lemondását az állandó választmányi tagságról az összeférhetetlenségre való tekintettel elfogadta.

Több körjegyző terhes átalányának felemelése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatokat elutasított a közgyűlés, azután számos községi ügyet s hadikölcsönjegyzést hagyott jóvá.

Összesen 129 tárgy szerepelt a tárgysorozaton.

II. Közigazgatási bizottsági ülés.

A vármegyei közigazgatási bizottság e hó 8 án, hétfőn délelőtt tartotta rendes havi ülését, melyen Kubinyi Géza főispán elnökölt. Mellette Lukács Géza alispán foglalt helyet, a jegyzőkönyvet dr. Fornet Gyula vármegyei főjegyző írta.

A hivatalos tagokon kívül jelen volt Szakall Vincze, Marton János és dr. Gömör Olivér választott bizottsági tagok.

Elnöklő főispán napirend előtt megemlékezik Bihary István vezető kir. segédtanfelügyelőnek eddigi kifogástalan működéséről s indítványára véglegesítése érdekében a bizottság előterjesztést tesz.

Lukács Géza alispán a tavaszi mezőgazdasági munkák rendes menetéről s a vetéseknek kecségetően szép állapotáról tesz jelentést.

Szakreferádák.

Ezután dr. Söldos Béla előadásában több illetőségi és ápolási ügy nyert elintézés.

Felolvastatott Kertész Lajos törvényhatósági főállat orvos jelentése, mely szerint az állategészségügy állapota a múlt hóban a nagyszámú rühkórtól eltekintve, kielégítő volt.

Lánczy Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelentése szerint az adók behajtása rendben folyik.

A kir. ügyész, a vármegyei tiszti főügyész és az árvaszéki elnök referádáját elfogadta és tudomásul vette a bizottság.

Bihary István tankerületvezető kir. segédtanfelügyelő jelentéséből a következőket közöljük:

„Számadatok igazolják, hogy a növendékek oktatása a tankerületem területén lévő nagyobb számú el. iskolák közül legsikeresebben biztosított az állami iskolákban, azután következnek a r. kath. és ref. iskolák és végül az ev. iskolák. A felekezeti iskolák nagyobb számú iskola szünetelésének oka abban keresendő, hogy a bevonult katona tanítók helyettesítését — különösen leányegyházakban — a távolságok és rossz utak teszik lehetetlenné úgy, hogy a lelkészek — egy pár eset kivételével — a helyettesítést csak az anyaegyházakban láthatják el. E helyen különös elismeréssel kell megemlékeznem a lelkészek működéséről felekezeti különbség nélkül, akik egyházaikban a bevonult katona tanítókat helyettesítik és a tanító nélkül árván maradt iskolás gyermekeket megmentik a jövendőnek. A lelkészkarnek e hazafiasan működő tagjai a magyar állameszmének és népnevelésügyünknek tett szolgálataikkal örökké élő érdemeket szereznek maguknak.

A Kiszőczen létesítendő állami elemi iskolai épület a vállalkozónak munkálatba adatott s remélhető, hogy az épület a nyár folyamán elkészül és az iskola a jövő év elején megnyitható lesz.

A múlt hó folyamán megtettem a szükséges intézkedéseket az iránt is, hogy a vezetésem alatti iskolák és tanítók a IV-ik hadikölcsönjegyzésénél is kivegyék méltó részüket s személyesen vidéki körutaimon is odahatnak, hogy minél szebb eredményről számolhassak majd be a közg. bizottságnak.

Végül jelentem hivatalom ügyforgalmáról, hogy az elmúlt április hó folyamán 664 tanfelügyelői és 303 közg. bizottsági, összesen 967 darabot kaptam elintézés végett, vagyis 321 darabbal többet, mint a márczius hó folyamán.

Dr. Meskó Miklós vármegyei tiszti főorvos jelentése szerint a közegészségügy állása április hóban kedvezőbb, mert egy a hólyagos himlő, mint a vörheny járvány csökkent.

168 hevenyfertőző megbetegedéssel kevesebb lett bejelentve, mint az előző hónapban, holott Ágostonlakon 125, Garamszécsen 84 és Koháryháza 79 kanyaró eset fordult elő eléggé súlyos jelleggel:

Összesen 19 közs. ben 412 kanyaró volt 39 halálozással.

7 községben 25 vörheny volt 4 halálozással.

4 községben 5 difteritisz volt 1 halálozással.

5 községben 9 hastífusz volt 1 halálozással.

8 községben 24 hólyagos himlő volt 7 halálozással.

4 községben 6 egyéb fertőző volt — halálozással.

A himlőjárvány csökkent, a felnőttek újraoltása Kerekgede és Korpás községekben lett elrendelve. A rendes évi homlőoltás kezdetét vette, de a ratkói és vereskői körorvosok távozása folytán halasztást szenvedett.

Az ülés után a felebbezési és fegyelmi választmány tartott ülést.

A közművelődési egyes. közgyűlése.

Hétfőn, május hó 8. d. u. tartotta meg a vármegyei közm. egyesület évi közgyűlését, Fáy Gyula elnöklete alatt. Mindig nagy érdeklődést keltett ennek a kulturális tényezőnek a közgyűlése, amely már három évtizedes multra tekinthet vissza.

Ezt az érdeklődést tapasztaltuk ez alkalommal is, amennyiben Fáy Gyula elnökön, Váry János titkáron és Istók József pénztárnokon kívül részt vett a gyűlésen Boromisza László ny. főispán, Lukács Géza alispán és társadalmi életünk sok kiváló egyénisége.

Fáy Gyula elnök megnyitó beszédében markáns vonásokban jellemezte a mai nehéz viszonyokat, majd élénk színekkel ecsetelte a reményteljes jövőt és az egyesületre háramló nagy

feladatokat, ezeknek megoldására kell majd minden erőnket koncentrálnunk. Ebben foglalta össze röviden a jövő programját.

Ezután felolvasta Váry János titkár az egyesület múlt évi működését felölelő terjedelmes és szokott nagy gonddal megszerkesztett jelentését, melyet kivonatossan a következőkben ismertetünk:

A bevezetésben a többek közt azt mondja, hogy csak rövid időre kívánja igénybe venni az érdeklődést. „Mert szívünk minden vágya, lelkünk minden megnyilatkozása most a harctér felé fordul. — úgy mond — ahol néhány pillanat alatt évszázadok alkotásai merülnek a megsemmisülésbe.“

Kifejezést ad aztán azon reményének, hogy az anyagi és szellemi kincsek milliárdnyi pusztulásából új élet, új eszmék fognak támadni. Magyarországnak is, mint hatalmas, egységes államnak kell majd kiemelkedni a nagy rendezkedésből; mert fiainak hősi önfeláldozása és véráldozata nem omlhatott gyümölcstelenül a porba.

Megemlékezett a jelentés az elnökségnek ama felterjesztéséről is, amelyet a belügyi kormányhoz intézett a mozifényképek megrendszabályozása tárgyában. Kívánatosnak jelezte, hogy a filmek egy arra kijelölendő bizottság által megbíráltassanak és csak a kifogástalan anyag bocsáttassék a mozi vállalatok rendelkezésére.

Vármegyénk alispánjához is nyújtott be előterjesztést az elnökség, amelyben a többek közt rámutatott arra, hogy a gyermekvédelem érdekében alig történt még valami intézkedés. A mostani nehéz viszonyok közt pedig egyenesen létérdeklünk az, hogy a most fejlődő generációt — ezt a közel jövőben értékesse válható emberanyagot — biztosítsuk hazánknak. A kérdést úgy véli megoldhatni, hogy a mezei munkával elfoglalt anyák gyermekeit a legsürgősebb időre az úgy is szünetelő iskolákba összegyűjtjük és megoltalmazzuk őket attól, hogy önmagukba kárt tegyenek, esetleg az egész községet is a pusztulásba döntsék. Az anyáknak pedig megkönnyítsék azt, hogy a harctéren küzdő férfiak helyett megkereshetik családjuknak a szükséges életfeltételeket. Végül arra kérte vármegyénk alispánját, hogy a közigazgatási hatóságok útján hasson oda, hogy a szorgos mezei munka idejére minden községben, ahol ovoda nincsen, e célból gyermekkert állíttassék fel.

Majd áttér a jelentés az egyesület ovodáira s felemlíti a többek közt, hogy ezeknek működése nem merül ki a gyermekvédelemben. Fontos hivatásuk ez intézményeknek az is, hogy megkönnyítsék az iskolák hazafias irányu tevékenységét.

Az egyesület 5 rendes óvodát, 5 állandó és 4 nyári menedékházat tart fenn. Ezekben az elmúlt évben 630 gyermeket részesített gondos ápolásban és hazafias irányu nevelésben. Ez intézmények tentartására összes jövedelmének 66% át fordította.

A jelentés további részében felemlíti, hogy a gróf Andrássy Dénes hagyatéka már véglegesen rendeztetvén, a nemes gróf nevét viselő alapítvány összege 211.262 korona 80 fillért tesz.

Hanvay Zoltán a boldogult fia, ifju Hanvay Zoltán emlékezetére tett 1000 kor. alapítványát 400 koronával gyarapította.

A Gömörmezei Takarékpénztár és Hitelbank újabb 75 kor. befizetése által növelte eddigi alapítványát.

A Nagyrőcei Takarékpénztár 50 koronát adományozott az egyesület céljaira.

Abonyi Pál 20 kor. jutalomdíját a múlt évben is rendelkezésére bocsátotta az egyesületnek.

Hadikölcsönt 100.000 korona értékűt jegyezt az egyesület.

A közgyűlés úgy a jelentést, valamint az abban előterjesztett javaslatokat egyhangulag elfogadta és a kiadandó évkönyvben kinyomatja.

Nagy meglepéssel fogadta a közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentésének különösen azt a részét, amely az egyesület vagyonát 339.408 kor. 56 fillérben állapítja meg. Ha ez összeghez még hozzá vesszük a gróf Andrássy Dénes hagyatékának esedékes részét, akkor kitűnik, hogy a közm. egyesület alapvagyonára már megközelíti a fél milliót.

Hazafias áldozatkészségének szép tanujelét

adta a közgyűlés által, hogy újabb 50.000 kor. hadikölcsön jegyzésére hatalmazta fel az elnökséget.

A rimaráhói óvoda államosítását pedig azal kivánta elősegíteni, hogy az óvodaépület felépítésének a költségeit elvállalta.

A *Lőrinczy* György kir. tan., tanfelügyelő áthelyeztetése folytán megürült igazgatói állást is betöltötte a közgyűlés, amennyiben ez tisztségre egyhangulag *Bihary* István vezető segéd-tanfelügyelőt választotta meg.

Több folyó ügy és kérvény elintézése után megállapította a közgyűlés az 1916. évre szóló költségeloirányzatot. E szerint az egyesület évi kiadása lesz 10.932 kor. 66 fillér, amely a bevételben teljes fedezetet nyer.

Ez után az elnök élénk élettelisével véget ért a közgyűlés.

Nyomorék hadiárva napja.

Az elmúlt vasárnap emlékezetes betűkkel írta bele Rimaszombat város jótekonysági történetébe a közönség, hogy a háboru hónapról-hónapra nehezebb életviszonyai között is meleg, szeretetteljes és fogékony maradt a szíve.

A Gömörvármegyei Fehér-Kereszt Egyesület által rendezett nyomorék hadiárva nap helyettesítette ez idén a szokásos gyermeknapot, mert az Országos Gyermekvédő Liga átengedte a gömöri gyermeknapok tartását a Fehér-Kereszt egyesületnek.

A városban három urna volt felállítva. Az Erzsébet téren lévő urnánál városi hajduk, a vármegyház előttinél díszruhás megyei hajdu örködött.

A gyűjtésben *Lukács* Margitka és *Gál* István egyesületi titkár vezetése mellett a következő leányok vettek részt:

Kerekes Ara, Molnár Gizuka és Aranka, Gundelfingen Marcsa, Istók Boriska, Okolicsányi Évi, Szakall Lenke, Török Matya, Marikovszky Elza, Lücherer Lili, Meskó Sári, Kármán Katinka, Musotter Aranka, Kolbay Sári, Majthán Mariska, Bartholomaidesz Margit, Heksch Ella, Kárpáthy Vali, Kovács Lenke, Róth Lenke, Czinke Jozsa, Lenner Ilonka, Róth Margit, Veres Böske, Klekner Irén, Remenyik Margit, Zsuffa Rózsi és Böske, Cziner Mártha és Schweitzer Margit.

Az utcai gyűjtés déli 1 óráig tartott, 11 órától az Erzsébet-téren katonazene hangverseny szórakoztatta a közönséget.

Délután 5 órától a városkertben folytatódott a gyűjtés, ahol szintén katonazene játszott.

Itt színes ernyő alatt pezsgőssátor volt felállítva, amelyben *Littke* pécsi pezsgőgyáros által ajándékba adott pezsgőt árusították.

Rimaszombat város kereskedői is derokasan kivették részüket a nemes mozgalomból, amennyiben egy napi bevételük 10%-a fejében a következő összegeket adták a jótekonycél javára:

Baksay J. és Fia 50, Grosinger Miksa 30, Stech Kálmáné 40, Heksch Bertalan 20, Weisz Dávid (Weisz Károly czég) 30, Tigerman Adolf 20, Neményi Armin (Neumann H. czég) 10, Fischer Berta 5, Derekas János 5, Reisz M. 10, Kohn Adolf 20, ifj. Rábely Miklós 20, Simon Lászlóné 1, Bródi Józsefné 2, Hoselitz Salamonné 5, Haas Salamon 5, Lefkovits Ferencz 10, Altman Sámuel 2, Róth Géza 5, Weisz Manó 10, Dickmann László 15, Braun Jenőné 5, Szoyka Pálné 10, Lévai Izsó 3, Miskolczy Lajos 5, Tomay Alajos 2, Róth Ignác 2, özv. Ezenyi Gyuláné 5, Bródy Bertalan 2, Gránát Dezső 1, Rakottay D. 1, Neuman F. Vilmos 1, Imreh Sándor 5, Márkus Samu 2, Lusztig Menyhért 15, Péter Jakab 5, Seidner Márkus 10, Blumenthal Herman 2, Donáth Emánuel 2, özv. Wankovits Arminné 1, Kohn Adolf „Uj Korona“ 3, Drucker Hermanné 2, Bokor Simon 1, Gede István 10, Márkus Salamonné 2, Józsa Aron 5, Krausz Dezső 20 és Kosiner Vilmos 10 koronát.

A Koronás Segélyző Társaság 200 koronát juttatott a gyermeknap céljaira.

A rimaszombati gyűjtés eredménye tehát a következő:

Utcai gyűjtés . . . . . 793 kor. 43 fillér
Kereskedők adománya . . . 447 kor. — fillér
Koronás Társaság adománya 200 kor. — fillér.

Összesen: 1440 kor. 43 fillér.

Az utcai gyűjtéshez hozzászámtattak a következő adományok: Hámos Aladárné, báró Vay Mariska 10, Izraelita nőegylet nevében: Krausz Gyuláné 20, Krausz Elza 10 és Konyha Kálmáné és nővére 2 korona.

Ezen minden tekintetben fényes eredményhez méltóan sorakoznak azon adományok, melyek az egyes községek és magánosok részéről az egyesület czímére érkeznek s amelyekkel együtt a vármegyei gyermeknap eddigi jövedelme 3349 kor. 92 fillér.

Az egyesület elnöksége ezúton fejezi ki hála köszönetét az adakozó, jótekonyszívű közönségnek, testületeknek és a lelkesen gyűjtő rimaszombati leánygárdának.

A következő adományok átvételét ismeri el és nyugtazza ez alkalommal az elnökség: Rimasiromi község 2—, Darnya község 2—, Lubény község 1570, Klenóc község 3686, Baráttelke község 340, Híznyóvíz község 8—, Márkus Dénes giczei körjegyző gyűjtése 24524 (Gicze 15354, Licze 16580, Gömöránás 1550, Mikolcsány 1040), rimaszécsi körjegyzőség 1121, Farkas Géza cs. és kir. kamarás neje Rásony 200—, Gömörmihályfalva község 2520, Csetnek nagyközség 3940, Kisgergelyfalva község 725, Alsóvály község 16—, Felsővály község 33—, Garamfői körjegyzőség 50—, Körtvélyesi Károly bíró Sajóreeske 14—, Rozsnyói polgármester gyűjtése 101325, Rimatamásfalvai körjegyzőség 2790, Feled község 2—, Serke község 2—, V. Oros János Serke 4—, Süvetei körjegyzőség 3178, pelsőczyi előjáróság 3180, kőhegyi körjegyzőség 2460, kistrőcei körjegyzőség 6090 koronát.

A negyedik hadikölcsön gömöri hírei.

Rendkívüli kiadásunk. Nem szoktunk magunkról írni. Most sem azért tesszük, hogy dicséretet vindikáljunk magunknak, de érdemesnek tartjuk megemlíteni, hogy hadikölcsön számunk, mely szerdán több ezer példányban megjelent s a községi előjáróságok útján a falusi nép körébe is eljutott, úgy tartalmilag, mint nyomda-technikai tekintetben az illetékes tényezők teljes elismerésével találkozott.

A Cöburg Fülöp hercegi bányas és kohóművek r. t. — mint megirtuk — a negyedik hadikölcsönre tett 100000 koronás jegyzését 250000 koronára emelte fel. — Most arról veszünk örvendetesen tudomást, hogy ezen 250000 koronás jegyzést 500000 koronára emelte fel ismét a követésre méltóan hazafias érületű részvénytársaság.

Knöpfler Károly jegyzése. Az előző hadikölcsönök alkalmával is elől járt s tekintélyes jegyzéseket tett rimakokovai *Knöpfler* Károly, aki a most jegyzés alatt álló negyedik hadikölcsön céljaira 100000 koronás készpénz-jegyzéssel tett tanúságot arról, hogy a nemzet nagy küzdelmében lankadatlan lelkesedéssel veszi ki részét.

Választmányi ülés. Az ipartestületi nyugdíjintézet és a polgári olvasóköri temetk. egylet vezetősége mult vasárnap id. *Rábely* Miklós elnöklésével értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy előbbi hatezer koronát, utóbbi négyezer koronát jegyez a negyedik hadikölcsön kötvényekből.

Hadikölcsönből a Rimaszombati Takarékpénztárnál mai napig 1.100.000 korona összegű jegyzések történtek. Nagyobb tételeket jegyeztek ezen intézetnél a következők: Gömör-Kishontvármegye 200.000, rimakovai *Knöpfler* Károly 100.000 (*Knöpfler* Károly eddigi összes hadikölcsön jegyzése 500.000 korona), Samarjay Jánosné 50.000, Vármegyei Árvaszék 50.000, Rimaszécsi Takarékpénztár 50.000, Csaszkkóczy Károly 20.000, Gömör-Kishontvármegyei általános tanító egylet 20.000, Rimaszombat város gyámpénztára 14.000, Rimaszombat város ipariskolai alap 14.000, Rimaszombati Takarékpénztár Klenóczi fiókja 14.000, dr. Szabó Károly 12.000, Zmeskál József 10.000, farkasfalvi Farkas Géza 10.000, Bodon Lajos 10.000, Kisák György 10.000, tiszolczyi jegyzések 14.000, rimabányai körjegyzőség 35.000, kőhegyi körjegyzőség 8000 koronát.

A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbanknál ez év április hó 19 től május hó 5 ig bezárólag hadikölcsön czimen

6% os járadékkölcsönre 63900 kor., 5 1/2% os pénztárjegykölcsönre 111000 korona, összesen tehát 173900 korona lett jegyezve.

A ratkói járás hadikölcsön jegyzései. A ratkói járás területén május hó 5 ig összesen 270750 korona jegyeztetett. A jegyzésben élénk részt vesznek a magánosok is, de a községek is teljesítik jegyzési köteleességüket. A községek jegyzéseinek *Ratkó* nagyközség vezet, amely ismét 100000 koronát jegyzett a hadikölcsönre.

Minden embert számba vesznek! Ugy halljuk erélyes intézkedést tett *Kubinyi* Géza főispán arra vonatkozólag, hogy mindazok nevét, akik a negyedik hadikölcsönjegyzés alkalmával nem tettek anyagi erejükhöz mérten jegyzést, hozzá bejelentésük. Reméljük rövid lesz a főispán tekete listája! — Rendkívül helyes ez az intézkedés, mert így alkalma nyílik a főispánnak meggyőződést szerezni arról, kik azok, akik igaz és hű hazafihoz méltóan járnak el s kiket kell felelősségre vonnia azért, hogy e nagy időben nincs erkölcsi erejük ahhoz, hogy felemelkedjenek a köteleességteljesítés gyönyörű polezarára!

Az urbéreszek erdei alapjainak jegyzései. Az első, második és különösen a harmadik hadikölcsönjegyzés alkalmával tekintélyes összegeket jegyeztek le az egyes volt urbéres birtokosságok a tulajdonukat képező erdei alapok fedezete mellett. A negyedik hadikölcsön akciójánál újra megmozdultak ezen régi szervezetek s úgy halljuk, sok helyen a még rendelkezésükre álló betét s az eddigi hadikölcsön kötvényeinek fedezete mellett ismét nagy összegeket juttatnak a nagyszerű célra.

Hírek és vegyesek.

Forgácsok,

és pedig e héten speciálisan rimaszombati forgácsok kerülnek e helyre.

*

A nyolczvanas bakák jó egy fél esztendeje itt vannak közöttünk s ez a félesztendő úgy beleverte őket a mindennapi életünkbe, hogy talán nehéz is lenne megszokni azt, hogy Rimaszombat olyan legyen, mint a többi gömöri város a háboru alatt: néptelen és csendes.

Ne rémüldözzön rimaszombati kereskedő vagy kávéházas barátom és ne sóhajtson fel tisztviselő kenyeresem (ha ugyan van még ereje a sóhajtásra!) nem arról írónak e sorok, hogy elbűcsúztatnánk Rimaszombatot az uniformistól.

Nem... Csak egy-két halvány impresszió rögződik ide a fél esztendő multával.

Megyek az utcán s az egyik kapun hatalmas czédula hirdeti: „*Ein möbliertes Zimmer ist zu vermieten*“, vagyis: butorozott szoba kiadó!

A moziban sokszor előbb német kommentár ugrik a vászonra s csak azután a magyar, a multkor egy hangverseny plakátján a fél szöveg német volt s a borbély inas egész kifogástalanul kérde a poros bakától: „Rasierren bitte?“

Ezzel nem akarom bántani azt, aki németül hirdeti a szobáját, sem a mozink derék tulajdonosát, sem a hangverseny rendezőségét, sem a rövid nadrágos borbély inast.

Csak mint érdekes kulturmozzanatot megfigyeltem, hogy mennyire közénk törődött a mi társadalmi életünk, mennyire öltötte magára a neki idegen gonyát s mily szívesen hordja főleg akkor, mikor a megélhetés nagy problémája sokszor ehhez van fűzve...

*

Most a másik katonákról — akik elmentek, de akiknek visszahuz ide a szívük s akik után sok sóhaj száll a májusi estéken ilyenformán: „... tavaly ilyenkor!“

Az 5 ik gyalogezrednek egy, a társadalmi életünkben annak idején igen harmónikus beleilleszkedett századosa, a losonczy önkéntes iskolával együtt átrándult hozzánk a mult vasárnap.

Az asszonyaink, leányaink és uraink kedves szeretettel siettek üdvözlésére s egy pil-

lanat mulva ezer kérdés ostromolta a lebarant kapitányt.

— Hogy van ez? ... mit csinál amaz? ... s ugy hangzottak a kérdések oly bensőséges melegséggel, mintha örökké köztünk lettek volna a rózsaszín parolis fiuk, akik közül sokan neincsak a pajtáskodó szeretet, de az igaz és mélységes érzelem szálaival vannak idefűzve.

És a szikár, barna kapitány büszkén lovagolhatott ki Rimaszombatból, ahol az övék maradt sok-sok érzés, rokonszenv, májusi éjszakák fel-feltájó leánysziv ...

*

Most egy prózaibb téma.

A Rimaszombati Takarékpénztár az elmúlt évben öntöző kocsival ajándékozta meg a várost

Annak konstatálása mellett, hogy Rimaszombatnak alaposan szüksége volt ezen öntöző kocsira, arra vagyok kíváncsi, miért ültetnek a kocsik bakjára egy valószínűleg olyan tüzoltót, aki éjszaka őrszolgálatot teljesít s aki az öntözés közepette akarja szükséges alvását elvégezni.

Mert ha nem alszik a tüzoltó, akkor miért nem veszi észre igen gyakran, hogy árnyékos helyek is vannak, melyekre port nem teremtett a jó Isten s miért nem locsolja a nagyszerű vizet inkább azokra a napos helyekre, melyeket duplán áldott meg finom rimaszombati porral?! ...

*

Egy ízben már irtam a sarki törökméz kereskedőkről, akiknek a tején piros a fez s akiknek kezéről nem lehet megállapítani, hogy természetesen vagy a mosakodás hiánya miatt fekete az.

Most ugyanezek a fezes „czukrászok“, ugyanazzal a kézzel nemzetiszínű tolokociban fagyaltot árusítanak.

A gyanus és bizonytalan színű fagyalt két szeletkéjéért husz fillérekért fizetnek a fagyaltra éhes gyermekek és katonák s e forgács nem azért haragszik, hogy ebben a drága, nehéz világban annyi sok felesleges husz fillér van, hanem az bosszantja szörnyen, hogy a betegek és gyermekek számára nincs tej, a kereskedésekben csak félkilónként mérik a cukrot s csak hetenként egyszer részülhet az ember abban a szerencsében, hogy kap ebből az édes jószágból s ezek a mozgó czukrászok — fagyaltszakértők véleménye szerint — naponta átlag 30—40 liter tejet s 10—15 kilo cukrot elhasználnak. *Glin.*

A mult vasárnap,

május első vasárnapja egy vidám mozdulattal levetette a vasárnapok hagyományosan merev és üres ünnep-uniformisát. Más és szebb volt mint vasárnap-társai, frissebb, mosolygóbb és tartalmasabb. — Az ünnepi póz szégyenkezve bujt el: eltűntek, vagy háttérbe szorultak a déli órák czifra öltözötű, szabályosan lépkedő sétáló, helyettük szeszélyesen cikázó lányserég árasztotta el az utcákat csillogó szemmel és nevető szájjal. És rájuk mintha megértőbben hullott volna a meleg napfény, bőkezűen aranyozta be világos ruhájukat és kipirult arcukat és pajkosan teleszórtá őket lombvetette aranyzöld foltokkal, ha a jótékony gyűjtés látásától felhevülve, a piaci fák alá menekültek előre.

És fényben és árnyékban, amerre a jókedvű lányok jártak, szívhezszólóan csörögtek a fehérkeresztes perselyek a májusi fényben fűdő emberek felé. Ilyen szép napon senki sem lehet önző, ilyenkor könnyen kinyílnak a szívek és ha a szív kinyílt, könnyen kinyílik az erszény. Ilyen szép napon lelki szükség a jótékony: bőven hullott, csengett a perselyek keskeny száján eltűnő sok-sok pénzdaráb egész nap, ébredő, pezsdülő délelőttől alkonyatba hajló délutánig, amikor a városkert sötét árnyéka lombjai alatt üdülésre hívott egy egy pohár sápadt és ezüstösen habzó pezsgő. És ennek a szép és vidám napnak estére a perselyek gazdagon sulyos volta mutatta a sulyos és tartalmas komolyságát.

— A vasárnapok bohémje volt a mult vasárnap: meleggé, kedélyessé tette, szinessé öltöztette a jótékony magasztos czélu, komoly munkáját, mert megértette, átértette és szerette.

X.

Személyi hir. *Kubinyi* Géza főispán csü törtökön titkárja: dr. *Fekete* Tibor belügyminiszteri segédfogalmazó kíséretében hivatalos ügyben Budapestre utazott. — Ugyancsak csü törtökön utazott Budapestre *Lukács* Géza vármegyének alispánja is.

Vaskoronarend. A király az ellenség-gel szemben kiválóan vitéz magatartása elismeréséül *Dickmann* Gyula dr. phil., 25. gyalogezredbeli tart. főhadnagynak a hadiékítményes vaskoronarend 3. osztályát díjmentesen adományozta. A magas kitüntetés méltán sorakozik a már eddig kapott 3. oszt. katonai érdemkereszthez és a signum laudishoz, melyek a hős katonatiszt mellét díszítik. Az északi harctéren a vitéz főhadnagy, — ki özv. *Dickmann* Ignác fia — jobb karját vesztette el és sebesüléséből még ma sem gyógyult teljesen.

Kitüntetés. A király nyugdíjazása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismeréséül *Biszerszky* Lajos rimaszombati járásbírói telekkönyvvezetőnek a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Arany érdemkereszt. *Toperczer* Imre 1. honvédtáb. ágyusezredbeli tart. áliatorvosgyakornok vitéz és önfeláldozó magatartásáért megkapta az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján.

Sikeres vizsgatételek. *Horváth* Gyula sok éveken át volt rimaszombati, jelenleg lonszezi róm. kath. segédlelkész, f. hó 10—11-én a lelkészi vizsgát kitűnő eredménnyel tette le, amireh mi is őszintén gratulálunk.

Cservenka Béla helybeli főgimn. róm. kath. vallásnár, f. hó 8-án kitűnő eredménnyel tette le a bécsi tudományegyetemen a theologiai doktorátust. Gratulálunk!

Angyal István városi aljegyző, e napokban egyhangy képesítéssel tette le a vegyes jogtudományi szigorlatot a debreczeni jogi fakultáson. Üdvözljük szorgalmas és tehetséges aljegyzőnket!

Miniszteri biztos az érettségien. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagy-rözei felsőkereskedelmi iskolánál a folyó tanév végén tartandó érettségi vizsgához miniszteri biztós-ként *Pécsi* Jenő dr. egri jogakadémiai tanárt küldte ki.

Hivatalos látogatás. *Aronffy* Ferencz, a Paulai Szent Vince-rendű irtalmas nővérek budapesti központi rendházának igazgatója f. hó 7-ikén városunkban időzött s a közkórház ápolónővéreinek hivatalos vizsgálatot tartott. — Innen Egerbe utazott.

Katonai vizsgálat. A cs. és kir. hadügyminisztérium képviselőjében és megbízásából folyó hó 8-án városunkba érkezett *Windilovich* vezérőrnagy dr. *Mozim* főtörzsorvos kíséretében s itt vizsgálatot tartott a beteg, üdülő és szabadságot katonák felett. A vizsgálatot a vármegyei közkórházban kezdte a vezérőrnagy héttől déli előtt s megjelent kíséretében *Nechvatal* ezredes és dr. *Lauterstein* ezredorvos is, s aztán délután a Vöröskereszt egyet. kórházában volt a vizsgálat, hol megjelent *Kubinyi* Géza főispán, a Vöröskereszt egyet. elnöke is. Kedden a 80-ik cs. és kir. gyalogezred legénységét vizsgálta a bizottság s folyó hó 10-én a vezérőrnagy a főtörzsorvossal együtt elutazott.

Szabadságon. *Draskóczy* László honvéd tüzer hadapród az északi harctérről 14 napi szabadságra Feledre hazakereszt.

Előléptetés. Dr. *Benyo* Gyula itteni ügyvéd, tart. hadnagy, ki a háboru kezdete óta a harctéren volt s már régóta nem hallottunk róla hirt, főhadnaggyá lett előléptetve. — Ugyancsak tart. főhadnagy lett a városunkbeli származásu dr. *Kemény* Dezső ügyvédjelölt is.

Kitüntetett tüzerzászlós. *Bobok* Géza megyénkbeli tüzerzászlós bátor magatartásáért a nagy és kis ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve s mint kitűnő lovas a 17. tüzerrezd-től a II. huszárhadosztályhoz lett áthelyezve.

Kitüntetett gömöri főhadnagy. *Dorvas* Pál egy honvéd lovas lövésosztálynál beosztott 5. honvéd huszárezredbeli tart. főhadnagy vitéz magatartása elismeréséül a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet kapta.

Főorvosi kinevezés. Május elsejével néptőlkelő főorvossá nevezetett ki dr. *Pászár* László és dr. *Takács* Adolf a 16-ik néptőlkelő parancsnokság nyilvántartásában.

Hadnagyi kinevezés. A király 1915. szeptember 1-i ranggal tart. hadnaggyá nevezte ki *Juraskó* Pál 25. gyalogezredbeli tart. zászlóst, *Juraskó* Jakab nyugalmazott műszaki főtanácsos fiát.

Signum laudis. *Szentistványi* Elek 16. honv. gyalogezredbeli hadnagy vitéz tetteiért signum laudist kapott.

Főhadnagyi kinevezés. A király május elseji ranggal főhadnaggyá nevezte ki *Csibur* Sándort az 1. honvéd lovas tüzerosztály tart. hadnaggyát, a rimaszombati államépítészeti hivatal mérnökét, aki társadalmunknak közszeretben álló tagja.

Kitüntetett 80-as hadnagy. *Pokorny* Rezső 80. gyalogezredbeli hadnagy az ellenség-gel szemben tanusított vitéz magatartásáért a katonai érdemkereszt 3. osztályát a hadiékítménnyel kapta.

Huszár főhadnagyi kinevezés. *Sándor* Gerő az 5-ik honvéd huszárezred tart. hadnagya ez év május elsejével főhadnaggyá lett kinevezve.

Uj hadnaggyok. A király 1916. január 1-i ranggal tart. hadnaggyá nevezte ki *Gozdziewski* Lászlót és *Kozlowski* Adámot a 80., *Kämpfner* Arpádot és *Démény* Jenőt a 25. gyalogezredbeli tart. zászlósokat.

Hazai földben. A háboru kezdetekor, 1914 nyarán, *Csapó* Gyula rimaszombati munkásbiztosító pénztári számellenőr, a 60. cs. és kir. gyalogezred tart. zászlósa bevonult ezredéhez Egerbe s aztán december 20-án *Pasieka* Otfynovszka mellett — a galicziai harctéren — mikor századát rohamra vezette, egy orosz golyó halálosan találta, . . . elesett a 25 éves fiatal ember, kinek sorsáról szülei, testvérei, tisztviselőtársai, jóbarátai semmit sem hallottak többé s kire ifju menyasszonya aggódva gondolt a távolban. Hosszas fáradság és utánjárás-sal sikerült kikutatni a valót az elhunyt testvérbátyjának: *Csapó* Samunak, ki páratlan szeretettel és gondossággal nyomozott testvére után, majd hazaszállította a család kívánságára, s itt folyó hó 9-én impozáns részvét mellett ment végbe a temetés a közkórház udvaráról. Óriási néptömeg, hivatalos és közéleti előkelőségeink nagy számmal állottak körül a koszorukkal dusan fedett ravatalt. Megjelent ott a 80. cs. és kir. gyalogezred tisztikara testületileg *Nechvatal* ezredes vezetésével, továbbá a ker. munkásbiztosító pénztár igazgatóságának, felügyelőségének, tisztikarának testülete id. *Rábely* Miklós vezetésével s kivonult egy fegyveres díszszakasz s a katonai zenekar. — Az egyházi ének után *Simon* Mihály református lelkész tartott gyönyörű szép beszédet, melyben szép szavakkal méltatta tisztviselői működését és egyéni nemes tulajdonságait s végül a vigasztalás meleg hangjával fejezte be a sok részében poetikus beszédet, mely után a koporsót a gyászkoocsira helyezték s megindult a menet a katonazenekar gyászindulójának hangjai mellett. A temetőben a dísztűz és a koporsó lebecsátása előtt *Molnár* Lajos kerületi munkásbiztosító pénztári igazgató mondott hatásos szép beszédet, mely a hallgatókat mélyen megindította, s melyben kegyeletes szavakkal méltatta az elhunyt jó kartárs emlékét.

Halálozások. Dr. *Musotter* Miklós kir. törvényszéki tanácselnök családját mély gyász érte, amennyiben anyósa özv. *Albrecht* Rezsőné szül. *Schwerhart* Aloizia Pozsonyban folyó hó 10-én elhunyt. A temetés május 12-én délután volt nagy részvét mellett.

Papucsák Pál, egykor vasgyári ács, folyó hó 8-án 71 éves korában, boldog házassága 26-ik évében hosszas szenvedés után Likéren elhunyt. Hült tetemeit Rimaszombatba szállították s itt folyó hó 10-ikén délután temették el nagy részvét mellett. Az elhunytban *Zavadszky* Fédéné szül. *Papucsák* Anna édes apját gyászolja.

Király Istvánné sz. *Osváth* Ilona — *Király* István ret. lelkész neje — postamester, életének 33-ik évében s boldog házasságának 11-ik hónapjában f. évi május hó 9-én Ragályon elhunyt. Temetése e hó 10-én ment végbe.

Elhunyt orosz fogoly. *Csaban* Fedor 30 éves, nős, Bessarabia Reni községéből származó orosz fogoly mult hó 26-án a helybeli közkórházban tüdővészben elhunyt. 28-án temették.

A művész tragédiája. A f. hó 11-iki „Est”-ben megrendülve olvastuk, hogy *Holló Barnabás*, a kiváló szobrászművész megőrült s egy budapesti szanatóriumba internálták őt. A jeles művész folyó hó 16-án lesz 51 éves, Alsó-hangonyban született s az itteni gimnáziumban tanult. Művésztanulmányait a budapesti Ipar-művészeti iskolában kezdte, majd Strobl mester mellett dolgozott. — Első feltűnő alkotása az Akadémia falán elhelyezett gyönyörű dombormű volt; a Tud. Akadémia alapításának jelenete aztán a Kossuth Lajos utcában a Ferenciek templomán levő relief: a Wesselényi emléktábla keltett méltó feltűnést. Kiváló alkotása a városunkbeli Tompa-szobor s még több művével tett fényes tehetségéről tanúságot. — Tragikus esete méltán kelt megyszerte és messze vidéken őszinte részvétet.

Gömöri pályázó kassai jogtanári állásra. A kassai kir. jogakadémián megüresedett jogtörténet-egyházjogi tanári állásra dr. *Osováth Gyula* sárospataki jogtanár is pályázik, akinek értékes talentuma és egyénisége mindenestre nagy nyereség lenne a kassai jogakadémiára nézve.

Előléptetés. A király *Krayzell Miklóst*, a budapesti kir. büntető törvényszék kiváló képzettségű bíráját, *Medveczky Sándor* kir. közjegyző vejét a VII. fizetési osztályba sorozott büntető törvényszéki bírónak nevezte ki.

Új körorvos. A ratkói egészségügyi körben a körorvosi teendők helyettesként való el látásával *Hochfelder Ármin* orvosjelölt bizott meg.

Elhalasztották a sajtórédei év. papválasztást. A sajtórédei év. lelkészválasztás, mely e hó 21-ére volt kitűzve e hó 28-ára halasztották el. — A választáson *Kubinyi Géza* főispán, egyházmegyei felügyelő fog elnökölni.

Ügyvédi hír. A miskolci ügyvédi kamara közli, hogy dr. *Strausz Lipót* rozsnyói ügyvédet a névjegyzékből törölte s irodájának gondnokául dr. *Bentsik László* rozsnyói ügyvédet jelölte ki.

Irodatiszti kinevezés. Az igazságügy-miniszter *Illés Sándor* rimaszombati kir. törvényszéki írnokot, jelenlegi alkalmazása helyén irodatisztáé nevezte ki.

Önkéntes-iskolai menetgyakorlat. A losonczyi katonai önkéntes iskolának mintegy 300 tagja — a 25-ös, 5-ös és 65-ös gyalogezred és 29. vadászszázalaj fess önkéntesei — folyó hó 6-án Losonczról harcászati gyakorlatra indultak s 7-én, vasárnap Osgyánban töltött pihenő után délelőtt 11 órakor lelkes, vig nótázzal vonultak be városunkba. — Elöl haladt dőlőzegen ülve lován s városunkban köszeregetnek örvendő *Stempel Vilmos* 5. gyalogezredbeli kapitány, ki a viszontlátás örömétől sugárzó arccal s pompás magatartásu legényeivel, megelégedve vezényelte az Erzsébet téren pihenőre az önkénteseket. Az ismerősök egész serege vette körül a losonczyi önkéntes iskola derék kapitány-parancsnokát, kit itt humánus magatartása, katonai pontossága, rokonszenves egyénisége révén mindnyájan szeretünk és becsülünk. A délutánt itt töltötték városunkban s a Szechenyi-kertben szórakoztak az átrándult önkéntes iskola vezetői és ifjai, aztán este 9 órakor az Erzsébet-térről lelkes hangulatban, vig nótázás között vonultak végig a Kossuth-utcán ezer meg ezer ember által kísérvé. Éjjel még Osgyánba érkeztek, hol éjjeli gyakorlat volt s aztán másnap, 8-án Losonczra érkeztek meg a jókedvű fiuk, legkitünőbb kondícióban.

Takarékbetétek kamatozása a Rimaszombati Takarékpénztárnál április hó 10-étől a befizetést követő napon kezdődik és a visszafizetést megelőző napig tart.

Képviselőválasztók névjegyzéke. A vármegye központi választmánya köztudomásra hozza, hogy az országgyűlési képviselőválasztók 1917. évre összeállított ideiglenes névjegyzékének egyik teljes példánya a kihagyottak jegyzékével együtt a jegyzői illetve polgármesteri hivatalokba folyó évi május hó 15-től június hó 14-ig bezárólag terjedő időben közszemlére lesz kitéve. Ezen idő alatt a névjegyzéket bárki megtekintheti és ellene sajtó személyét illetőleg mindenki felszólalhat.

Kinevezés. Az igazságügy-miniszter *Horvay Ferencz* miskolci kir. törvényszéki jegyzőt, aki hosszabb ideig a rozsnyói kir. járásbírósnál működött és dr. *Ruber József* igazságügy-miniszteriumba alkalmazott bírósági jegyzőt, dr. *Ruber József* rozsnyói kórházigazgató főorvos fiát, jelenlegi alkalmazásuk helyén a IX. fizetési osztályba sorozott jegyzőkké nevezte ki.

Cserkész ünnepség. Lapunk múlt számában megemlékeztünk a rimaszombati főgimn. cserkészcsapatának ünnepes fölavatásáról, a mely a múlt vasárnap d. u. 1/2 6 órakor folyt le a tornacsarnokban. A cserkészcsapat a vasutnál várta *Lax A. Salvátor* budapesti parancsnokot, a szövetség kiküldöttjét s az ő megérkezése után bevonultak a csarnokba, a hol szépszámú, intelligens közönség gyűlt össze a szülők, tanárok és érdeklődők közül. A himnus elénekélése után *Horváth Zoltán* tanár, helybeli parancsnok beszélt az ünnep jelentőségéről s üdvözölte a szövetség kiküldöttjét s a megjelenteket. Utána *Wallentinyi Dezső* s. rajvezető szavalt „A cserkész álma” cz. hangulatos verset. *Lax A. Salvátor* avató beszéde s a jelvények föltűzése következett erre, majd *Szontagh Pál* őrvezető köszönte meg a szövetségi megbízott fáradozását. A cserkész tizparancsolat előadása s egyes cserkészgyakorlatok bemutatása után *Tóth Sándor* szavalt a cserkészindulót s a szöveget elénekelésével véget ért az ünnepség. Az ünnepség keretében a következő cserkészfiuk előléptetését kihirdette a parancsnok: *Szontagh Pál* őrvezető és *Wallentinyi Dezső* s. rajvezető segédvezetők lettek, *Ablonczy Ernő* és *Bálint Géza* őrvezetők rajvezetőkké; *Török István* őrvezető s. rajvezetővé léptek elő, a bagolyőrsben segédőrvezető lett *Urbányi Jenő*, címzetes s. őrvezető lett *Tóth László* és *Vajda Zoltán*; a gólya őrsben *Fényes Elemér* címzetes őrvezető lett, *Pósa Dezső* pedig címz. s. őrvezető. A galamb-őrsben *Horváth Zoltán* segédőrvezető; az őz-őrsben pedig *Kriston Zoltán* címz. segéd őrvezető lett. — A miskolci kir. kath. főgimn. cserkészcsapata táviratilag üdvözölte az ünneplő rimaszombati cserkészeket.

Kárpáti ünnepségek. A rimaszombati állami polgári és elemi iskolákban a múlt héten tartották meg a Kárpátok fölszabadulásának emlékünnepeit. A polgári és elemi leányiskola együttesen ünnepeltek május 8-án a tornacsarnokban. A program első száma a himnus volt. Utána *Matolcsy Pál* el. isk. igazgató tartott hatásos szép beszédet. A polgári leányiskolai énekkar *Matolcsy Pál* vezetésével alatt szép karének számokat adott elő — „Honfiak vigyázzatok”, „Ezer esztendeje annak”, „Indul a csatába az itju vitéz.” — Szavallatokat adtak elő *Kárpáti Gizella*, *Konkoly Gizi*, *Tóth Bözsi*, *László Anna*. Az ünnepséget a szöveget éneke zárta be.

Az elemi fiúiskola május 11-én ünnepelt. Az elején a himnust; a végén a szöveget énekeltek *Váry János* vezetésével. Közben 2—2 fiú szavalt s ezek közt *Törköly József* igazgató tartott tartalmas szép beszédet az ünnep jelentőségéről.

Népfelkelői bemutató szemlék. A vármegyében a 19—42. éves népfelkelők újrászervezése a következő sorrendben fog megtörténni: I. számú bemutató bizottság működik: Dobsina r. t. város: május 16-án. Elnök: *Benedikty Kálmán* th. biz. tag. — Rozsnyó r. t. város: május 18-án. Elnök: *Gintner Bálint* th. biz. tag. — Rozsnyói járás: május 19, 20, 22. és 23-án. Elnök: *Hercz Alajos* th. biz. tag. — Putnoki járás: május 25-én. Elnök: *Diószeghy Dezső* th. biz. tag. — Tornaljai járás: május 27-én és 29-én. Elnök: *Hevessy Bertalan* th. biz. tag. — Feledői járás: május 31-én, június 2-án és 3-án. Elnök: *Czibur Pál* th. biz. tag. — A II. számú bemutató bizottság működik: Nagyrőce r. t. város: május 16-án. Elnök: dr. *Vieszt Károly* th. biz. tag. — Jolsva r. t. város: május 17-én. Elnök: *Czibur Imre* th. biz. tag. Nagyrőcei járás: május 18-án. Elnök: *Szenássy Béla* th. biz. tag. — Ratkói járás: május 20-án. Elnök: *Liposits Tivadar* th. biz. tag. — Rimaszombati r. t. város: május 22-én. Elnök: az alispán. — Rimaszombati járás: május 23, 24. és 25-én. Elnök: *Knöpfler Károly* th. biz. tag. Garamvölgyi járás: május 27-én. Elnök: *Okolicsányi Lajos* th. biz. tag. — Polgári orvosként Rimaszombatban a vármegyei főorvos, más helyen a járási és városi orvosok működnek.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen kis lányunk halála alkalmából szívesek voltak részvétüket kifejezni, fogadják ez uton hálát, köszönetünket.

Rimaszombat, 1916. május 8.

Turek Géza és családja.

Favásárlás. *Fülöp Szász* Koburg góthai hercegnek gömörmegyei garamszécsi és murányaljai birtokán 1918-ig kitermelendő összes fűrész hasznofát (mintegy 150—180.000 köbméter) — mint a fővárosi lapokban olvastuk — a Magyar Fakeskedelmi Hitelintézet r. t. vette meg körülbelül 6 millió koronáért.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik a galicziai harc téren hősi halált halt felejthetetlen jó fiunk elvesztése fölötti bánatunkban fájdalomunkat enyhíteni s a végtisztességen megjelenni szívesek voltak, ez uton fogadják hálát, köszönetünket. — Rimaszombat, 1916. május 12-én.

Id. Csapó József és családja.

Vasuti közlekedés a rimaszombati vásár napjain. E hó 15. és 16-án, a rimaszombati országos vásár napjain Miskolc és Füle között a 7501. és 7502-es számú reggeli vonat s Feled és Rimaszombat között a 8148-as számú, Rimaszombatba reggel 7 óra 43 perccor érkező vonatok közlekedni fognak.

Nyugtázás. *Özv. Albertha Károlyné*, szül. *Gaskó Julia*, *Gaskó Gyula* és neje 60 koronát küldöttek lapunkhoz testvérük: *Gaskó János* elhunyt alkalmából koszorúmegváltás czimén a rimaszombati Vöröskereszt-egylet javára. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

FÓRUM.

Vettük s mert igazságáról személyesen is meggyőződünk, közöljük a következő panaszos sorokat:

Állami hernyók.

Hallottunk már állami lóról, állami tehénről, állami baromfőről, de állami hernyóról még nem. Pedig ilyen is van. Tessék Rimaszombatból Tornaljára kocsin utazni s jobbra-balra tekinteni. — Ott hemzsegnek, az utmenti hajdan szép gyümölcs fák, most már teljesen lekopasztott ágain. Mivel ezen hernyók az állam tulajdonában levő fákon tenyésztetnek, joggal nevezhetők állami hernyóknak. — A helyi lapok, sőt bizonyára ezek nyomán más megyebeli lapok is elismeréssel emlékeztek meg a rimaszombati gimnázium igazgatójának azon intézkedéséről, hogy a tanuló ifjúságot kirendelte a hernyók pusztítására. Az idegen ember tehát azt hiszi, abban a vármegyében, ahol még a diákság is irtja és szervezve irtja a gyümölcsösök nagy ellenségét a hernyót, ott annak még a magja is kiveszett. Pedig nem így van! Az utmenti állami fák ezt megezzáfolják. Sokszor gyönyörködve legeltettük szemünket ezen fák áldásos termésén, ma a szép virágfakasztó májusban undorító ezekre a teljesen kopasz fákra ránézni. Az utazó ember mérges lesz. Pedig elég oka van utaink napról napra rosszabbodása fölött a mérgeződésre, ne bosszantsák hát a jobb érzésű utasokat még ilyenekkel is. Inkább vágják ki ezeket a fákat tövestől, minthogy azok így elhanyagolva rossz példát szolgáltatassanak a közönségnek.

A földművelésügyi miniszter még a kora tavasszal elrendelte, a kártékony rovarok irtását, közigazgatásunk igyekezett is a rendeletnek érvényt szerezni. Halljuk, hogy egyes járásokban a hernyóirtás elmulasztásáért súlyos büntetések rovatnak ki.

Ugyan mit szól egy ilyen megbüntetett fél, ha az állami hernyópusztítást tapasztalja. Nemde azt fogja magában egész joggal kérdezni: „hát ezért kit büntettek meg”? Mert, hogy ezért valaki felelősséggel tartozik, az egészen bizonyos!

—ő.

Olcsó utcai lakás az Erzsébet-téren.

Egy lakás: három szoba, konyha, előszoba és mellékhelyiségekkel **augusztus hó 1-étől kiadó.** — Tudakozódni lehet:

MISKOLCZY LAJOS

czukrászdájában.

1—*

Aláírási felhívás.

A magyar királyi kormány a háboru kiadásainak további fedezésére

folyó hó 23-ig

terjedőleg a negyedik hadikölcsön jegyzésére hívja fel a hazafias közönséget.

A most kibocsátásra jutó

**6%-os állami járadék-kölcsön és
5 $\frac{1}{2}$ %-os állami pénztár-jegy kölcsön**

a pénzügyminiszter feltételei szerint ép oly előnyös tőke-befektetési értékpapir, mint az első hadikölcsönök voltak és a haza iránt való szent kötelességét rója le az, a ki e kölcsönök jegyzésével a pénzügyi kormányt a háboru viseléséhez szükséges pénz megszerzésében támogatja.

Ma már az egész nemzet áll szemben ellenségeink tömegével. Fiaink, testvéreink, apáink vivják dicsőséges harczukat szeretteiknek szabadságaért és a haza függetlenségeért.

Ám küzdő harczosaink a végső diadalt csak úgy érhetik el, ha mi, itthonmaradottak is rendithetlenül kitartunk és a felelős kormányt szent lelkesedéssel tesszük képessé arra, hogy vitéz leventéinknek ágyut öntessen, fegyvert kovácsoltsasson, ruhát és élelmet adhasson.

Jegyezzen most is mindenki ép oly nemes lelkesedéssel, mint az előző kölcsönöknél ezen új kibocsátású értékpapirokból. Mutassa meg a társadalom minden rétege, hogy hazaszeretete kiapadhatlan erőforrása nemzetünk létének és virulásának.

Ezen kérésünket kivétel nélkül mindenkihez intézzük, de mégis legelső sorban most is egyházi, közigazgatási és tantestületi szervezeteink vezetőihez fordulunk.

Fenkölt gondolkozásu lelkészeink, minden elismerésre méltó, tevékeny jegyzői karunk és lelkes tanfériaink már eddig is nagy eredményekkel gazdagították honfiui érdemeiket és bizonyára igyekezni fognak ezuttal is hatni minden jó iránt fogékony népünkre, hogy megtakarított tőkét a negyedik hadikölcsön jegyzésével a haza rendelkezésére bocsássa.

Ne tartsa senki kamatozatlanul otthon pénzét, hanem fordítsa azt a most kibocsátás alatt levő hadikölcsön jegyzésére.

Intézetünk jegyzéseket állandóan elfogad és készpénzjegyzéseknél

minden 100 korona után 50 fillér jutalékot

térit meg.

Rimaszombat, 1916. május hó.

A Rimaszombati Takarékpénztár.

Használt, de még jó karban lévő

Jégszekrény

megvételre kerestetik. A vételt közvetíti a

KIADÓHIVATAL.

Pénztárhoz

jól számolni tudó leány jó fizetéssel azonnal felvétetik Holländer Lajosné-féle italmérő üzletben Rimaszombathban.

VOZÁRY SÁMUEL

kelmefestő és vegy-tisztító intézetében 2-3

egy tanuló felvétetik.

Hirdetmény.

716. tkv. sz. — A rimaszombati kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Rimaszombat—Poltári h. é. vasut helyi érdekű vasut és csatlakozás folytán a m. kir. államvasutak Feled—tiszolci vonalához az alább megnevezett községek határában kisajátított birtokterületekről elkészített összeírás, térkép és egyéni kimutatás hitelesítésére a következő határnapok tűzettek ki, ugymint:

Rimaszombat, Rimatamásfalva és Osgyán községekre nézve 1916. évi május hó 29-ik napjának d. e. 9 órája Rimaszombat vasuti állomásra, Susány és Fazekaszaluzsány községekre nézve 1916. évi május hó 30-ik napjának d. e. 9 órája Susány vasuti állomásra, Nagyszuha, Gömöreserepes és Mastincpuszta községekre nézve 1916. évi május hó 31-ik napjának d. e. 9 órája Poltár vasuti állomásra.

Értesíti az érdekelteket, hogy azok, akiknek a kisajátítás, térfogat, valamint a birtokösszeírásokba bevezetett szolgálomak vagy jogosultságok ellen kifogásaik vannak, erre vonatkozó észrevételeiket a fentebbi határnapon a hitelesítő bizottságnak előterjeszthetik.

Azokat pedig, kiknek a kisajátított területekért járó s az egyéni kimutatásban kitüntetett kártalanítási vagy kisajátítási összeg mennyiségére nézve vannak ellenvetéseik, vagy a kik ezen összegekre bármilyen czimen igényt tartanak, fölhívja, hogy ellenvetéseiket s illetőleg igényeiket ezen telekkönyvi hatósághoz 1916. évi június hó 15-ig annál bizonyosabban jelentsék be, mert a bíróság tekintet nélkül a később jelentkezők észrevételeire és igényeire, a kisajátítási és kártalanítási összeget az egyéni kimutatás adatainak megfelelően fogja kiutalni, a kisajátított területekre bekebelezett vagy felülkebelezett terheknek törlését pedig hivatalból fogja elrendelni.

Az egyéni kimutatás, térkép és birtokösszeírás a telekhivatalban a felek által megtekinthető.

Kelt Rimaszombathban, a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál, 1916. évi április hó 25. napján.

Smál Gyula, s. k. kir. járásbíró.

3-3

A kiadmány hitelül:

Biszterszky, telekkönyvvezető.

TANULÓNAK

jó házból való keresztény fiut fűszer, vegyes és kiviteli kereskedésembe felveszek.

Bővebben:

LANGNÁNDORNÁLEGER,
(HEVESVÁRMEGYE) 2-3

GÉPTULAJDONOSOK és GAZDÁK

figyelmét felhívjuk, hogy javításra szoruló gépeiket mielőbb gépgyárunkba beküldeni sziveskedjenek, hogy a munkáshiányra való tekintettel azokat kellő időben eszközölhessük. — Előnyös árban ajánlunk benzin- és nyersolaj motorokat, cséplőket, kazalozókat és szállópréseket, ugyszintén egy használt teljesen kijavított hat lóerejű Máv. gőzcséplőkészletet.

Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-T. Gépgyára.

Hirdetmény.

836. tk. szám. — A feledi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Rimaszombat—Poltári h. é. vasut részére Dúsa község határában kisajátított birtokterületekről elkészített összeírás, térkép és egyéni kimutatás hitelesítésére 1916. évi május hó 29-ik napjának d. e. 9 órája Rimaszombat vasuti állomásra tűzettek ki.

Értesíti az érdekelteket, hogy azok, akiknek a kisajátítás, térfogat, valamint a birtokösszeírásokba bevezetett szolgálomak vagy jogosultságok ellen kifogásaik vannak, erre vonatkozó észrevételeiket a fentebbi határnapon a hitelesítő bizottságnak előterjeszthetik.

Azokat pedig, kiknek a kisajátított területekért járó s az egyéni kimutatásban kitüntetett kártalanítási vagy kisajátítási összeg mennyiségére nézve vannak ellenvetéseik vagy akik ezen összegre bármilyen czimen igényt tartanak, fölhívja, hogy ellenvetéseiket s illetőleg igényeiket ezen telekkönyvi hatósághoz 1916. évi június hó 15-ig annál bizonyosabban jelentsék be, mert a bíróság tekintet nélkül a később jelentkezők észrevételeire és igényeire, a kisajátítási és kártalanítási összeget az egyéni kimutatás adatainak megfelelően fogja kiutalni, a kisajátított területekre bekebelezett vagy felülkebelezett terheknek törlését pedig hivatalból fogja elrendelni.

Az egyéni kimutatás, térkép és birtokösszeírás a telekhivatalban a felek által megtekinthető.

Kelt Feleden, 1916. április hó 27-én.

Törköly László, s. k. kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:

2-3

Kós István, telekkönyvvezető.

Hirdetmény.

866. tk. szám. — A feledi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Rimaszombat—Poltári h. é. vasutvonalhoz az alább megnevezett községek határában kisajátított birtokterületekről elkészített összeírás, térkép és egyéni kimutatás hitelesítésére a következő határnapok tűzettek ki, ugymint:

Mezőtelkes községre nézve 1916. évi május hó 29-ik napjának délelőtti 9 órája, Apáti-pusztára nézve szintén 1916. május 29. napjának d. e. 9 órája Rimaszombat vasuti állomásra.

Értesíti az érdekelteket, hogy azok, akiknek a kisajátítás, térfogat, valamint a birtokösszeírásokba bevezetett szolgálomak vagy jogosultságok ellen kifogásaik vannak, erre vonatkozó észrevételeiket a fentebbi határnapon a hitelesítő bizottságnak előterjeszthetik.

Azokat pedig, kiknek a kisajátított területekért járó s az egyéni kimutatásban kitüntetett kártalanítási vagy kisajátítási összeg mennyiségére nézve vannak ellenvetéseik vagy akik ezen összegekre bármilyen czimen igényt tartanak, fölhívja, hogy ellenvetéseiket s illetőleg igényeiket ezen telekkönyvi hatósághoz 1916. évi június hó 15-ig annál bizonyosabban jelentsék be, mert a bíróság, tekintet nélkül a később jelentkezők észrevételeire és igényeire, a kisajátítási és kártalanítási összeget az egyéni kimutatás adatainak megfelelően fogja kiutalni, a kisajátított területekre bekebelezett vagy felülkebelezett terheknek törlését pedig hivatalból fogja elrendelni.

Az egyéni kimutatás, térkép és birtokösszeírás a telekhivatalban a felek által megtekinthetők.

Feled, 1916. május 1.

Törköly László, s. k. kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:

2-3

Kós István, telekkönyvvezető.

A negyedik 6°-os állami járadékkölcsön és 5¹/₂^o-os állami pénztárkölcsonre (hadikölcsön)

a jegyzések felvételét közvetíti az

Általános Bank Részvénytárs. fiókja
RIMASZOMBAT.

Minden 100 korona után 50 fillér jutalékot térít meg.